

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

NTC Johannesburg Noord, vo_buitenland

Kwaliteitsonderzoek

Inspectie van het Onderwijs

Datum vaststelling: 20 mei 2020

Samenvatting

De inspectie heeft op 2 en 3 maart 2020 op de Nederlandse school in Johannesburg en Pretoria een kwaliteitsonderzoek uitgevoerd bij het primair en voortgezet onderwijs. Wij bezoeken Nederlandse scholen in het buitenland in principe eens in de vier jaar. We constateren dat de kwaliteit van het onderwijs op De Nederlandse school in Johannesburg/Pretoria voldoende is.

Wat gaat goed?

De Nederlandse school in Johannesburg/Pretoria is goed georganiseerd. Er werkt, onder leiding van een betrokken directeur, een professioneel team. Alle leraren zijn bevoegd en de lessen en het leerstofaanbod zijn op beide locaties effectief. De leraren houden de ontwikkeling van de leerlingen nauwkeurig bij. Tijdens de lessen doen de leerlingen actief mee en de lessen zijn gestructureerd. De sfeer is respectvol en positief. Dat zagen wij in de klassen maar het komt ook tot uitdrukking tijdens de gesprekken met team en ouders. Het team werkt met elkaar, onder andere door middel van scholing en samenwerking, aan de verbetering van het onderwijs op de Nederlandse school in Johannesburg/Pretoria.

Wat kan beter?

De leraren weten wat ze de leerlingen willen leren. Er liggen kansen om dit de leerlingen aan het begin van de lessen te vertellen en daar aan het einde van de dag op te reflecteren.

De school volgt de leerlingen en heeft ze goed in beeld. Met de deskundigheid van het team is het mogelijk om de analyses specifiek te maken waardoor de leraren nog beter in kunnen spelen op individuele leerlingen.

Voor het vo maar ook in de kleuterbouw is niet alles duidelijk vastgelegd. Voor de borging, de evaluatie, maar ook voor de doorgaande leerlijn is het belangrijk om dat systematischer te doen.

Vervolg

De Nederlandse school in Johannesburg/Pretoria krijgt in principe over vier jaar opnieuw een kwaliteitsonderzoek.

School: De Nederlandse school
Johannesburg/Pretoria

Totaal aantal leerlingen: 50

BRIN:
po 28HB
vo 28YM

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het onderzoek	4
2.	Uitgangssituatie en conclusie	5
3.	Resultaten onderzoek	7
4.	Reactie van het bestuur	12

1. Opzet van het onderzoek

De inspectie van het onderwijs onderzoekt Nederlandse scholen in het buitenland in principe eens in de vier jaar.

Werkwijze

Wij toetsen de onderwijspraktijk van de school aan de standaarden uit het onderzoekskader 2019 voor het toezicht op Nederlandse scholen in het buitenland.

Standaard	Onderzocht
Onderwijsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Didactisch handelen	•
OP6 Samenwerking	•
OP8 Toetsing en afsluiting (alleen voor vo)	•
Schoolklimaat	
SK2 Pedagogisch klimaat	•
Onderwijsresultaten	
OR1 Resultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten: we hebben lessen bezocht, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met leerlingen, ouders, docenten, bestuurders en de directeur. Na afloop van het bezoek hebben we de resultaten teruggekoppeld aan de directeur en een aantal leraren.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de bevindingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en het rapport opgenomen. Het vo-rapport is identiek aan het po-rapport.

Legenda

Bevindingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- G** Goed
- V** Voldoende
- O** Onvoldoende
- K** Kan beter

Kwaliteitsgebieden:

- Onderwijsproces
- Schoolklimaat
- Onderwijsresultaten
- Kwaliteitszorg en ambitie
- Financieel beheer

2 . Uitgangssituatie en conclusie

In dit hoofdstuk geven we de uitgangssituatie, de conclusie en het vervolg weer van het onderzoek bij Stichting ntc-po en vo Zuid-Afrika.

Uitgangssituatie

De Nederlandse school in Johannesburg/Pretoria bestaat sinds 1992 met een vestiging in Pretoria en een in Johannesburg. In 1998 startte de school met het voortgezet onderwijs. De school heeft nog steeds twee locaties en biedt onderwijs aan leerlingen van 4 tot en met 16 jaar. Op het moment van het inspectie-onderzoek heeft de school vijftig leerling waarvan negen in het voortgezet onderwijs.

Recent is er een aantal nieuwe leerlingen bijgekomen. Dat is een welkome meevaller waardoor het aantal leerlingen toch tien boven het streefaantal van de school ligt. Toch is het leerlingenaantal de laatste jaren steeds een punt van zorg voor de school. Politieke ontwikkelingen en daarmee onder ander het verdwijnen van expats en een moeilijk te verkrijgen werkvisum spelen daarin een rol. Dat zorgt niet altijd voor een stabiel leerlingenaantal. De locatie in Pretoria hoopt, voor het voortbestaan van die locatie, dan ook voor het volgende schooljaar voldoende leerlingen te hebben.

De grootste groep leerlingen bestaat uit de zogenaamde richting 1 leerlingen waarbij het taalniveau vergelijkbaar is met leeftijdsgenoten in Nederland. Een wat kleinere groep heeft een taalachterstand die niet groter is dan twee jaar. De school heeft sinds schooljaar 2019-2020, als pilot, een groep richting 3 leerlingen. Bij deze leerlingen is de taalachterstand groter dan twee jaar, ten opzichte van hun leeftijdsgenoten.

De school is gehuisvest op de twee locaties van de Amerikaanse internationale school. In Johannesburg zijn de lessen op maandagmiddag en in Pretoria op dinsdagmiddag. De school kan gebruik maken van goed uitgeruste lokalen, mooie speelgelegenheden en heeft op beide locaties een bibliotheek en ruimte om spullen op te slaan.

Op de school werkt een solide team dat bestaat uit vijf leraren, inclusief de directeur. Ze zijn allemaal bevoegd. Voor het voortgezet onderwijs werkt een leraar met een eerstegraads bevoegdheid voor Nederlands.

Ook het bestuur is op het moment stabiel en alle vacatures zijn vervuld. Het afgelopen schooljaar zijn er wel wisselingen geweest maar er was een goede overdracht met zelfs een inwerkperiode voor de nieuwe bestuursleden.

De kwaliteit van het onderwijs op de Nederlandse school in Johannesburg/Pretoria, vo en po is voldoende.

Conclusie

De kwaliteit van het onderwijs op de Nederlandse school in Johannesburg/Pretoria is voldoende. Alle standaarden zijn voldoende. Twee standaarden, pedagogisch klimaat (SK₂) en kwaliteitscultuur (KA₂), zijn zelfs als goed gewaardeerd.

Wij zagen een voldoende onderwijsleerproces en een prettig pedagogisch klimaat dat we als goed hebben gewaardeerd.

De Nederlandse school in Johannesburg/Pretoria is een school die zich blijft ontwikkelen. Daarbij speelt de goede maar ook duidelijke samenwerking tussen bestuur en schoolleiding een rol en een betrokken en professioneel team. De wijze waarop het bestuur de kwaliteitszorg oppakt en samen met de directeur en het team keuzes maakt geeft ons veel vertrouwen in de doorgaande ontwikkeling. Wij hebben de kwaliteitscultuur dan ook als goed gewaardeerd.

De onderwijsresultaten kunnen we niet beoordelen en de financiën beoordelen we niet. Wel zagen wij dat de leerlingen zich voldoende ontwikkelen en er middelen zijn voor nu en de toekomst.

3. Resultaten onderzoek

3.1. Onderwijsproces

Onderwijsproces	O	V	G
OP1 Aanbod		•	
OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding		•	
OP3 Didactisch handelen		•	
OP8 Toetsing en afsluiting		•	

Het aanbod is Voldoende

De kwaliteit van het aanbod is Voldoende. De school beschikt over een breed aanbod dat voldoet aan de kerndoelen voor het primair onderwijs en de eindtermen voor het voortgezet onderwijs. De kinderen krijgen les in de mooie, uitdagende omgeving van de Amerikaanse internationale school. Wij zien een taalrijke omgeving die leerlingen voorbereidt op het (vervolg)onderwijs in Nederland.

Het onderwijs sluit aan bij het niveau van de leerlingen en de Nederlandse cultuur. Vanaf groep 3 tot en met 8 heeft de school een duidelijk uitgewerkte planning die leraren houvast biedt. Bij de kleuters is er een planning aan de hand van het observatie-systeem. Er liggen nog kansen om de tussendoelen bij de kleuters systematischer uit te werken. De doorgaande leerlijn naar groep 3 wordt dan beter gewaarborgd. Datzelfde geldt voor het voortgezet onderwijs. De methode biedt houvast maar ook deze leerlijn kan steviger in kaart worden gebracht, met als uitgangspunt de eindtermen voortgezet onderwijs.

Gezien het professionele en deskundige team liggen er kansen om meer vanuit doelen en thema's te werken. Dit om het onderwijs aansprekender te maken en wellicht nog beter aan te laten sluiten bij de leerlingen.

Beide locaties hebben een bibliotheek waar leerlingen fictie en non-fictie boeken kunnen uitzoeken. In Johannesburg ondersteunen en houden ouders de bibliotheek bij. In Pretoria doen de leraren dit samen met de leerlingen. De locaties wisselen boeken uit. De Nederlandse cultuur komt zowel tijdens de lessen als ook op de cultuurdagen aan bod. Het team zou dit wellicht samen met de ouders en in overleg met de leerlingen wat kunnen up-daten en daar ook de Vlaamse cultuur in mee kunnen nemen.

Zicht op ontwikkeling is Voldoende

Vanaf de binnenkomst op school verzamelt de school met behulp van een leerlingvolgsysteem de vorderingen van de leerlingen. Naast methode-afhankelijke toetsen en methodegebonden toetsen heeft de school een observatiesysteem voor de kleuters. Het team houdt de

gegevens zorgvuldig bij en kent individuele knelpunten en/of achterstanden van leerlingen.

Bij de voortgezet onderwijs volgt de school de leerlingen met behulp van cijfers voor gemaakt werk en summatieve toetsen. De school kan overwegen om ook bij het voortgezet onderwijs een methode-onafhankelijke toets te gebruiken.

De toetsgegevens worden door de leraren geanalyseerd. De resultaten en de gegevens van de leerlingen nemen de leraren op in groepsplannen. Er liggen mogelijkheden om de groepsplannen, de informatie uit de methodegebonden en methode-onafhankelijke toetsen effectiever te gebruiken bij de voorbereiding en planning van de lessen. Op de Nederlandse school In Johannesburg/Pretoria weten leraren wat ze moeten doen om eventuele achteruitgang en problemen te verhelpen. Ze kennen de kinderen, maar ze kunnen dit zichtbaarder en doelgerichter in kaart brengen. Het onderwijs kan daardoor effectiever worden. Ook liggen er mogelijkheden om meer te gaan werken met de vaardigheidsscores aangezien het voor het team dan beter zichtbaar wordt of een leerling zich voldoende ontwikkelt. Niet alle leraren gebruiken de vaardigheidsscores systematisch en ze zijn ook niet in alle groepsplannen opgenomen.

Het didactisch handelen is voldoende

We zien interactieve lessen. Er is tijdens de lessen ruimte voor de leerlingen en mogelijkheden tot samenwerking. De leraren kennen de doelen van de leerstof en de leerlingen zijn actief betrokken. Zowel in het voortgezet als in het primair onderwijs leggen de leraren goed uit en de lessen verlopen gestructureerd en ordelijk. Met name tussen de leerjaren en als een leerling ergens op is uitgevallen differentiëren de leraren. Dit laatste doen niet alle leraren op een systematische werkwijze terwijl daar wel een mooie basis op de school voor aanwezig is. Namelijk alle leraren maken een groepsoverzicht, op basis van de analyses uit de toetsen, en voor elke lesdag maken de leraren een lessenschema. Deze beide documenten bieden mogelijkheden voor een meer doelgerichte en meer effectieve afstemming. Er liggen nog kansen om de doelen van de lessen met de leerlingen te delen en daar aan het einde van de les op te reflecteren.

Toetsing en afsluiting is Voldoende

De standaard Toetsing en afsluiting is Voldoende. Deze standaard geldt voor het voortgezet onderwijs en vraagt dat de school zorgvuldig toewerkt naar een examenprogramma. Voor de leerlingen die dat willen is het mogelijk om in hun vierde jaar deel te nemen aan het CNaVT- examen (certificaat Nederlands als tweede vreemde taal). De school bereidt de leerlingen hier dan zorgvuldig op voor.

3.2. Schoolklimaat

 Schoolklimaat	O	K	V	G
SKz Pedagogisch klimaat				<i>h</i>

Pedagogisch klimaat is Goed

We zagen een prettig, respectvol en veilig schoolklimaat. De leerlingen krijgen veel aandacht, worden positief gestimuleerd, mogen fouten maken en worden uitgedaagd. De school gebruikt daarbij uitgangspunten van growth mindset. Tijdens het schoolbezoek hebben we daar een paar mooie voorbeelden van gezien en het is goed dat de school dit verder gaat uitwerken.

Wij zagen niet alleen tijdens de lesobservaties een positieve en prettige sfeer maar de door ouders en leerlingen ingevulde vragenlijsten bevestigen dit beeld. Daarbij geven ouders en leerlingen tijdens de gesprekken aan blij met de school te zijn. Ze waarderen de benadering van de leraren als open, laagdrempelig en positief.

3.3. Onderwijsresultaten

 Onderwijsresultaten	O	K	V	G
OR1 Resultaten	Niet te beoordelen			

De onderwijsresultaten zijn niet te beoordelen

Wij kunnen de standaard Resultaten niet beoordelen, omdat er te weinig gegevens beschikbaar zijn. De school heeft elk jaar hooguit enkele leerlingen in groep 8 en soms helemaal geen groep 8 leerlingen.

Het beeld dat uit de resultaten op de methode-onafhankelijke toetsen naar voren komt, is dat de richting 1 en richting 2 leerlingen voldoende vooruitgaan. We zien wel dat spelling een wisselend beeld laat zien. Dat is gebruikelijk bij ntc-scholen en het is goed dat de school daar op anticipeert. Het is positief dat de school het technisch lezen blijft ondersteunen om het leesniveau op peil houden. De resultaten voor begrijpend lezen zijn over het algemeen vergelijkbaar met gemiddelde scores zoals die in Nederland worden gehaald.

Leerlingen in het vo kunnen het Certificaat Nederlands als Vreemde Taal (CNaVT) behalen. Wij kunnen ook dit niet waarderen aangezien we geen overzicht hebben hoeveel leerlingen en op welk niveau dit certificaat behaald hebben in de afgelopen drie jaar.

3.4. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	G		
	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		•	
KA2 Kwaliteitscultuur			✓
KA3 Verantwoording en dialoog		•	

Kwaliteitszorg is Voldoende

We hebben de kwaliteitszorg als voldoende gewaardeerd. De school heeft een duidelijk en inhoudelijk schoolplan met een visie. De doelen die daaruit voortkomen zijn concreet en staan in een jaarplan dat door het bestuur en de schoolleiding jaarlijks wordt geëvalueerd. Het bestuur zorgt samen met de directeur voor een duidelijke organisatiestructuur en een cyclische werkwijze. Daarnaast evalueert de school de resultaten en zet daar acties op uit. Bovendien worden afspraken en ingezet beleid geborgd en vastgelegd op een manier waarop alle betrokken van de school hier makkelijk bij kunnen.

De evaluatie van de lessen kan door de school systematischer en meer gestructureerd worden opgepakt. Het team heeft met elkaar afspraken gemaakt en vastgelegd over waar een les op de DNS Johannesburg/Pretoria aan moet voldoen. Dat biedt mogelijkheden voor evaluatie maar ook om van elkaar te leren.

Het bestuur is financieel gezond en houdt een buffer aan voor onvoorziene omstandigheden. Het is goed dat de financiën worden gecontroleerd door een onafhankelijke kascommissie.

Kwaliteitscultuur is Goed

De Nederlandse school in Johannesburg/Pretoria heeft een professionele cultuur. Het hele team is bevoegd. We vinden de kwaliteitscultuur goed omdat op de school een ambitieus team, met elkaar, professioneel samenwerkt. Voor de leraren zijn er voldoende ontwikkelkansen in de vorm van (NOB-)scholing en intervisieachtige activiteiten.

Goed zijn ook de duidelijke afspraken over taken en verantwoordelijkheden van directie en bestuur. We spraken een bestuur dat transparant is en samenwerkt met de schoolleiding. Er is veel overleg tussen bestuur en de directeur over inhoudelijke thema's en met elkaar worden duidelijke afspraken gemaakt. Daarbij zijn de verantwoordelijkheden van het bestuur en de directeur duidelijk.

Jaarlijks heeft de directeur met het bestuur een functioneringsgesprek en de leraren met de directeur. Er liggen nog wel kansen om meer tijd in te ruimen om lessen samen voor te bereiden en lesbezoeken bij

elkaar af te leggen en deze samen na te bespreken. Vaak zijn de bezoeken informeel, al is er wel veel overleg over de lessen.

Verantwoording en dialoog zijn Voldoende

De school en het bestuur verantwoorden zich intern en extern over het onderwijs, de financiën en de resultaten. Zij doen dit via de schoolgids, nieuwsbrieven en ouderavonden. Bovendien is de school laagdrempelig en zijn de lijntjes kort. Bij het halen en brengen van de kinderen is er altijd tijd voor een vraag of een gesprek. De ouders zijn op de hoogte van de vorderingen van hun kinderen.

De contacten met de ambassade zijn goed en de ambassadeur ziet de meerwaarde van de Nederlandse school in Johannesburg/Pretoria en ondersteunt indien mogelijk. De school zou eigenlijk wel meer contact willen hebben met andere ntc-scholen en wil dit gaan oppakken.

Het is tot slot belangrijk dat de school zich verantwoordt over de leerresultaten. Voor het primair onderwijs staat dit al deels in de schoolgids maar voor het voortgezet onderwijs ontbreekt dit.

4. Reactie van het bestuur

Het bestuur en de directie van De Nederlandse School Johannesburg/Pretoria hebben de conceptrapporten in goede orde ontvangen en met interesse gelezen. We zijn erg blij met het oordeel en kunnen ons vinden in de uitkomsten van het kwaliteitsonderzoek. Er is de afgelopen jaren door alle betrokkenen hard gewerkt aan het waarborgen en verder versterken van de onderwijskwaliteit. Wij zijn dan ook verheugd en trots dat deze aanpak zich heeft vertaald in de conclusie die de kwaliteit van het onderwijs als voldoende beoordeelt en twee standaarden (pedagogisch klimaat en kwaliteitscultuur) zelfs als goed.

De komende maanden zullen we de rapporten verder bestuderen en analyseren. Samen met het team zullen we bepalen hoe we invulling kunnen geven aan de genoemde aandachtspunten en vooral ook hoe we het kwaliteitsniveau nog verder kunnen borgen. De aandachtspunten uit de rapporten en de uitslag van de zojuist verzonden ouderenquête zullen de basis vormen voor ons toekomstige beleid en opgenomen worden in het nieuwe schoolplan. Wij kijken vol vertrouwen uit naar een volgend bezoek.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

